

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. доляр. — Ціна числа 25 сот. — Конто П. Ш.: Краків 405.867.

Нунцій Пачеллі про Католическу Акцію

На візді німецьких католиків у Магдебургу виголосив Апост. нунцій у Німеччині монс. Пачеллі бесіду, присвячену справі Католическої Акції.

Після ідеї Св. Вітця—говорив нунцій — Католическа Акція се співробітництво світських у гієрархічній апостоляті. Се очеркнення містить два засадничі складники тоїне і ревне апостоляство світських, яке відповідає їх станови і спроможности, отже передовсім апостоляство тих, котрі завдяки своему образуванню і становищу, можуть відповідно підперти справу Христа і Церкви. Завдання нині такі великі, що священники не можуть обійтися без співапостоляства світських. Елемент другий, се розбудова апостоляства в рамках конституції Церкви так, як сего бажав Христос.

Католическа Акція бажав зєдинити апо-

столяську діяльність світських осіб з діяльністю священників та витворити з них одну могутню апостоляську пробову дружину. Католическа Акція не знає якихсь точно означених зовнішних форм, її організація—це справа зовнішня. Її завданням влити в будову цілого католического життя душу, а саме, катол. освідомлення, вірности принципам, одну, катол. волю і чин. Акція Католическа не нищить і не усуває на бік інших катол. організацій, а навпаки вона береже їх окремішности та помагає їх розвитку, бо через скріплення проводу і катол. духа. Апостоляська Столиця не важе діячів католических ніякими приписами в області їх праці, подаючи тільки загальні вказівки, бо форми, які Католическа Акція має прибрати, залежать від обставин кожної країни, де акція відбувається.

—o—

Професор мед. проти спеціалістів

Професор мед. Д-р Габерер виголосив вступну лекцію в Діссельдерфі, проти безоглядної спеціалізації. Він говорив, що нпр. проф. хірургії не може зробити нічого гіршого, як виховати своїх учнів на виключних спеціалістів того фаху, відірваних від інших галузей знання медицини. „Ні оден з існуючих спеціальних фахів не має сам для себе оправдання свого існування й мусить

зійти на манівці без звязку з іншими фахами. Студент медицини мусить бути передовсім практичним лікарем і сам себе в тім напрямі виховувати. Щойно потому може спеціалізуватися, — а не відразу“. Спеціалізація інакшого рода се одна з познач упадаючої культури. Вона скріплює тільки т. зв. „Курпфшерай“.

—o—

Проблема здорового роду

Річ дуже важна для кожної родини.

Мюнхенський гігієніст д-р Теобальд Фірт видав працю п. з. „Законо діличности й лікарські поради в справі подружжя в рамках загальної гігієни“.

В ній наводять силу аргументів за „целібатом“ в цивільній життю, коли заходять підозріння діличних хоріб. Щоб ті підозріння можна було певно ствердити, на те треба, щоб кожда семя провадила свою родинну хроніку, в котрій були б совісно записувані хороби цілого ряду предків по батьках і матерях, про що досі в відповідній часі повинні бути втаємничені в ту хроніку доростаючі діти. На основі того поради лікарів можуть бути значно певніші. Особливо важно

нотувати в тій хроніці, коли, то є в котрім році життя проявилася якась підозріла хороба у даного члена родини, бо та пора буває звичайно критична для всіх членів роду. Не треба дурити себе тим, що деякі члени роду не мають діличної хороби, — коли мають її иньші, — бо се тільки позірне „здоровля“, а діличну хоробу навіть особисто здорова людина переносить на дальші покоління. Особливо небезпечні получення осіб з двох ділично хороб родин. При уважливости на основі таких родинних хронік можна буде запобігти великим і численним нещастям та скріпити цілі семі й народи.

—o—

Як шофер пробував чесність гостей

Як відомо, публика не раз жалується, що коли шофери або фякри думають, що гість не знає міста, то ідуть нарочно довшою дорогою, щоб більше заробити. Оден бельгійський шофер почувся диткнений такими твердженнями й постановив перевести контролю що до чесности гостей. В тій цілі купив пару нових черевиків, завинув у папір і поклав біля сидження гостей так, що кожний новий гість міг собі подумати, що той пакуночок забув його попередник.

В перший день проби мав той шофер 31 гостей. Всі запримітили пакет і майже всі обмацали його, що шофер докладно

бачив при помочи відповідно уміщеного зеркала, котрого гості не могли бачити. Тільки три особи висіли з авта, нічого не кажучи й не дотикаючи пакета, 11 осіб сказали шоферові, що хтось забув пакуночок, а 17 осіб (отже поверх половини!) пробувало присвоїти собі пакет. Коли їх шофер ловив на горячій, 13 оправдувалися „забуттям“ і „ошибкою“, а 4 твердили зухвало, що той пакет їх власність.

На тій основі шофер слушно дійшов до висновку, котрий оповістив: не вільно публици посуджувати ніякого стану, бо вона сама буває часто ще гірша.

Русько-католицька Церква

між Сходом і Заходом

З приводу статті „Діла“ (II).

1. Друге*) „фальшиве заложення“, з якого — на думку самозванних реформаторів — виходить „Нова Зоря“, то те, „що гр.-кат. Церква є якоюсь специфічно-галицькою оазою, незв'язаною з переминами у східній Церкві“ — погляд, що будімо означує „звуження горизонту і галицьку „засклепленність новозорянського автора“. Без зягоса останнього додатку особистої реформацийні публіцисти очевидно не булиб Українцями, та ми зрікаємося сходити з ним на той шлях і дошукуватися тих ідейних смітників, якими обмежуються „широкі“ горизонти наших противників. Досить з нас бунди зупинитися на першій частині закиду: „Годиться зазначити — кажуть сі панове, — що гр.-кат. Церква не є ніякою оазою, лише — за винятком деяких догматичних відмін, мало доступних пересічному визнавецві — частиною східної Церкви“.

І знов те знамените „за винятком деяких догматичних відмін“! Якби вам подобалось, колиб який учений сказав вам: За винятком деяких відмін у вашім мізку, ви, добродію, нічим не відрізняєтеся від любого иншого божого створіння? В обох висловах льотіка буде одна й та сама. Очевидно, такою методою класифікувати не вільно. В дійсности справа мається ось-як: по догмам, по душі, по мізку, ми належимо до Заходу; по обряду, по мізку, по тілі — належимо до Сходу. Наші противники мусять се раз зрозуміти. Не перечимо, що в метрикальних книгах нашої Церкви записано немало таких, що їх душі не до сеї Церкви належать, що форму ставлять висше змісту (гей, яку неправду писав ти, Костомарове!), одначе й вони нехай не мають жадних ілюзій, що родом всі кури чубаті і що на їхній заклик стануть усі українські католики з ерархією включно.

Коротко, наша Церква не оаза; вона органічна частина вселенської католицької Церкви; на неї Боже Провидіння й людська історія вложили велику місію на Сході — місію релігійну і місію національну. І сю подвійну місію наша Церква сповняє.

2. Переплутуючи форму зі змістом, обряд із догмами, наші реформацийники намагаються зробити своє гокус-покус принадним: на Сході, мовляв, все гарне; на Заході все погане. Чуємо не від нині, що сонце зі Сходу приходить, і знаємо не від нині, що на Сході: й СССР й Румунія й Туреччина й Афганістан й Китай і т. ин. А на Заході, що? О, така Велика Британія, така Франція, така Німеччина, тьфу! Та про різницю між Церквою — східною (православною) і західною (католицькою) — довідуємося тепер дещо нового... „Схід-

*) Пор. ч. 77 нашого часопису.

на Церква в протистивенстві до західної — інтернаціональної є Церквою поодиноких національностей або виявляє націоналізаційні тенденції” — говорять сі панове та ще додають: тут борються „традиційний українсько-византийський світогляд з демократичним принципом і диктаторсько-латинський світогляд з монархічним підкладом“. Отже — зі Сходом проти Заходу!

Багато є творів про обі Церкви, східну і західну, та про їхню історію — багато писано з ріжних, часто дуже суперечних і ворожих становищ; однак такої характеристики обох Церков нема ніде. Такого грубого неучтя в церковно-політичних питаннях, яке у нас пишасться в чільних органах (видавних для католиків, і ніби католиками!), не посмів би на Заході подавати своїм читачам ні один поважний проти-католицький часопис. Вдаватися в наукову полеміку з такою ігноранцією, як висше наведена, се просто соромно. Скажемо тільки коротко: Інтернаціональною Церквою є якраз східна, православна; західна, католицька є наднаціональною. Націоналізаційні тенденції (в розумінні наших противників) східна Церква не виявляє жадних; вона стає лише завжди державною — знарядом кожного уряду. Сим православна Церква подібно до протестантських. З окрема, щодо „націоналізації“, себто приурочення своїх церковних актів до явкових потреб громади, то таку практику пропрію моту споконвіку знає тільки західна, католицька Церква, а в східній сього ніколи не було й не буває (виймивши, коли державна влада — як прим. у б. Австрії просто — накаже). Як у б. Росії не було можливо вживати в Церкві іншої мови окрім російської, так прим. у теперішній Сербії або Румунії нема випадку, щоб хто проповідував людям болгарської народності по болгарськи; натомість у католицьких церквах Франції постійно проповідується на п'яти мовах!

Вкінці щодо „традиційного українсько-византийського світогляду з демократичним підкладом“... Будьмо дуже вирозумлі на поняття сього „демократичні гни в византийській Церкві? По упадку Царгороду, в часі турецької неволі. До того часу панував там централізм. А як було на українських землях? До монгольської руїни диктаторську владу в церковних справах мав...

Царгород. Пізніше заступила його Москва зі своїм новим централізмом. В землях приналежних до Польщі церковні впливи ділилися між: короля польського, патріарха царгородського і краєвих світських вельмож... Потім знов прийшла московська диктатура. Отже де й коли був там „демократичний підклад“ та ще й до того „традиційний“?

А втім, можеб наші панове реформатори пояснили раз, котру-то з історичних церковних організацій на українських землях, від Володимира В. почавши, вважають вони національно-українською, завітною? Бо боїмося, чи вони не мають на думці тої, що свою історію почала шотлізько в р. 1919... Отже з дальшою оцінкою „висшости“ східної „демократичної“ Церкви над західною „диктаторською“ почекаємо, поки дістанемо відповідь на се питання. До того часу полишася при наших поглядах, що ідеальним зразком вільної демократичної Церкви є лише католицька...

На одяги осінні і зимові, на плащі, рагляни і верхи, футер поручаємо найкращі матерії **ВОВНЯНІ** англійські і бельєвські першорядної якості, як камгарни, дубле, англійські шевіоти і т. д.

всякі підшивки й додатки поручає детальнічно по фабричних цінах відомий з дешевоти христ. магазин

ГУРТВІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
45 **ЛЬВІВ** **45**
РИНОК
329 Догідні умови сплати. 3—20

„Правдуса вартість людини не залежить від сили її розуму, тільки від сили її волі. Хто не має сильної волі, того великі здібности роблять лише слабшим — і нема більше панування та більше нікчемного сотворіння на Божім світі, як великий ум без відповідного характеру“. — (Етвеш).

Погляд Американця

на те, що повинно рішити при виборах.

Знаний американський фіансест О. Г. Кен висказався в отвертій листі до Г. Дейвеса про те, кого належить вибрати президентом Америки, ось як (зміст):

Я дуже ціну й шаную губернатора Смита, особливо його отвертість, з якою він висказується за зміною закона про заборону пиття алкоголю. Я сам тої думки, що той закон принесе їщастія і під оглядом обичаїв і під оглядом суспільним. Однак я голосував би за кандидатом Гувером, котрий обстоює задержання того закона, а голосував би так з отсих причин: Гувер має більше знання і практики в міжнародній політиці й тому більше надається на важке становище президента Америки ніж Смит. Він докладно ознакоменний з політикою Європи й особисто знає її визначних дипломатів. А се дуже важна і навіть конечна передумовина, щоб могли перевести Америку через все зростаюче для неї значиння відношення до заграниці Смит мусіби ще перейти період вагання й мапанія, заки в тих справах осягнув би ту практику, яку Гувер вже посідає. Опріч того Гувер, хоч не рівня Смитови в штуці приподобання людям, має освіту, яку рідко можна зустріти і весторонність, він приступний для людей і притім має аухо відкриті для аргументів і думок другого. Він цінить ініціативу і знає торговлю рівно добре як хліборобство. Він свободний від утопістичного нацифізму і не зречється оборонної готовости рідного краю ні на воді ні на суші. Опріч того, він має дар, — який у такій мірі посідає тільки президент Русвелт — притягати до себе молодших і вибирати з них найлучших для служби Батьківщині.

Що до партій, до яких належать оба противники, то я тої думки, що кожда з них може добре правити, але партія Смита, котра дійшла до влади перед великою війною, була довели господарку краю до важкого положення, якби не припадок — війна і масові замовлення у нас.

Присилайте передплату!

— Я вже чула про нього й буду вдячна, коли блище познакоmite мене з ним.

На те сказав Джелілі:
— Як подобається Тобі, о Хатун, отся думка Омара Кгаїяма, солодкого як мід, гіркою як гірчиця:

„Ціль і мета сотворінн — се любов,
Сила у око вина — се любов,
Рим молодечих пісень — се любов,
І памятай, що життя — се любов.“

— Гарне і правдиве, відповіла Ель Хуррем, але я сподіваюся чогось глибшого від нього.

— І маеш рацію, о Хатун, сказав на те великий поет Бакі. Мабуть догадуєся, чого очікуеш. І на те відповідає Омар Кгаїям, кажучи до шукаючої душі:

„Ти мене питаєш, яка тайна світа,
Ти на те чекаєш, що розкаже вчений:
Світ картина з мряки, а безжети зрянає
І анов у ту мрячну безвість пропадає.“

— Так дармо пропадає? запитала Ель Хуррем.

На це зауважив учений Пашкепрізаде, котрий знав усі бібліотеки Сходу:

они ремісника, ткача і маетів, у місті Нішапур, в країні Хоразан, славній своєю пшеницею, шовком і виробами з волни та копальними туркуськ і малахіту. Був скептиком і песемістом, але згодом осягнув радісний світогляд, опертий на віру в ласку Божу. Т. ав. „рубайят“ (коротким чотиристопком) висказував найгнібші думки в гарній і мнлій формі й був улюбленим поетом мусулманської аристократії духа на всім Сході. В землі турецької влади за Сулеймана сей поет і перська культура взагалі були високо цінені. Цікаво, що сей поет і тепер, в часі заніту велико-бритійської влади, також високо цінений англійською аристократією, про що свідчать нові переклади і студії над ним.

Що сталося при „мурі плачу“ в Єрусалимі

Як англійська поліція била жидівських жінок і волочила по землі жидів. — Що жиди задешували до Лондону.

Т. зв. „мур плачу“ в Єрусалимі, се останок західного мурну старої єврейської святині й найбільша святощ жидів цілого світа. Мур той має ще 18 метрів висоти і збудований з величезних квадратів каміння до 5 метрів ширини. Від того мурну до Гаран-Еш-Шеріфу (магометанської святині в скелі Омара, котра становить другу з черги по Мецці святощ мусулманів) е всего 3 1/2 метра. Се близьке сусідство внаслідок, чому між мусулманами й жидами ведуться заваяті спори за приступ до того місця вже від 16 століття, коли султан Селім II, син і наслідник Сулеймана Великого, подарував жидам останок мурну їх стародавньої святині.

Жиди мають припис, що жінки повинні окремо молитися від мужчин. Отже сего року поставили вони на свій Новий Рік легкі рами з дерева, обтягнені матерією, щоб відгородити мужчин від жінок. Але Найвища Рада мусулман зажадала від англійської влади в Єрусалимі, щоб усунула ту перегородку, кажучи, що Англія зобов'язалася охороняти *status quo ante*. Англійський губернатор Єрусалиму, не вважаючи на заміти жидів, що вони вже не раз так робили і не порозумівшись ні з Высоким Комісарем, ні з жидівськими представниками, на сам судний день післяв поліцію з наказом, усунути згладу перегородку в потреби навіть силою. Коли жиди на візвання команданта англ. поліції не хотіли самі забрати перегородки, наказав він ужити сили. Розпочалась ще небувала бійка між англ. поліцією й жидами, в котрій взяли участь навіть жінки і діти. Полягає били їх, а жінки били поцідів, мужчин тягнуло по землі й дерто на них одяг. Образ замозленої товпи, котра кинулася до оборони, був, як описує очевидець, дійсно зворушаючий. Параван подерто на дрібні шматоч-

31. жовтня ц. р. — кінчитьсь ре- чинець виповідження забезпечення 1/3 часті будинків з ПЗВО. Хто ще не забезпечений в „Дні- стрі“, нехай не тратить ні хвилини, а піде до агента „Дністри“, зажадає картки ви- повідження, виповнить її і вишле поруче- но до приналежного Воевідського Інспек- торату П.З.В.О. Виповіджень 1/3 часті будинків, нехай забезпечить негайно в То- варистві взаємних забезпечень „Дністер“ 338 у Львові, вул. Руська ч. 20. 3-4

ки. Жиди, котрі боялися, щоб не прийшло до бійки також за святую скриню з законами Мойсея, були роздратовані майже до божевілья. Від „муру плачу“ рушили з плачем великим вузькими вулицями Єрусалиму до своєї святині, причім жінки йшли на переді голосно плачучи й ридуючи. І там спазматично перевалили богослуження — випадок ще небувалий. Плач розлягся по цілїм Єрусалимі, де тільки живуть жиди. Вони всі склепи свої зміть замкнули й як стій віднесли до Лондону з жалобою й запитом, чи Англія унаслідила спадок Риму, котрого комендант казав ратувати горючю свя- тиню і Туреччині, котрої султан подарував ім „мур плачу“. — Чи Салія-Едліна, котрого в Європі знають під іменем Саладина... (Султан Египту й Сирії, 1137—93, воявав з хрестоносцями, 1187 здобув Єрусалим).

ПОЗІР СТУДЕНТИ і ТЕХНИКИ!

Приборники ориг. Ріхтера. Суваки логаритмічні ріжні. фабрикатів. Нормографи (шабльони до описування рисунків). Мікроскопи. Тасьни, Піони, Метри, Лінії, Латн, Тяч-ки, і т. д.

поручає по приступних цінах

ЛЕВ АППЕЛЬ і С-КА

212д Львів, Легіонів ч. 1. і 3. 22-30

„Рідна Школа“ кличе

На удержанні 102 (сто двох) шкіль і установ „Рідної Школи“ та на їх збудову мусять постійно складати зорганізовано й пооділко всі Українці, бож ніхто нам не допоможе, як самі собі не поможемо. Приняті такі засади:

- 1) *Кружки „Рідної Школи“*. В кожній громаді, де живуть Українці, заснувати діяльний Кружок „Рідної Школи“. Інформації, статуту і готові подання переіслає на баданя даром Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові, Рпнок ч. 10.
- 2) *Поголовне членство*. Кожний Українець і кожна Українка, кожна чигальня, церковне братство, кооператива „Луг“, „Соція“, молочарня, філія „Сільського Господаря“ і взагалі кожна українська організація мусять стати членами „Рідної Школи“. Річна членська вклада вносить 2 до 10 зл., а для незможних селян і робітників тільки 1 зол.
- 3) *Божна Українська Громадська Рада* повинна вставити у щорічний громадський бюджет

— Перший рубайят се вислів молодости Омара Кгаїяма, другий рубайят се вислів з тих його літ, коли він не вірив в Бога і мав гіркість в устах.
І ще єсть оден його рубайят з того часу:

„З великим трудом чернав я науку
Зі старих книг, котрі читати важко.
На свого духа довгих мандрівках
Знайшов я правду — одну-одинокую:
И прийшов як вода і як вітер минуою.“

— А що він сказав, коли вернув до Бога?
— Тоді сказав:

„Плаче водна капля, далеко від моря.
Море каже: Дармо беіша ізза гора.
Кожде сотворіння Господня дітина:
Ділять нас від Нього лиш часу капляна.“

Султанка лехше відітхнула, якби впав їй з грудей якийсь тягар. А Пашкепрізаде замітивши, що їй справляє пільгу, додає:

— Дальші твори духа Омара Кгаїяма дають уже повний відпочинок для духа навіть грішних людей. Від них не виймав він і себе, кажучи:

„Хоч клеюод всіх чеснот не належав до мене
І хоч блиск всіх четот від гріхів не був мій,
Не назвав я ще білого чорним ніколи,
Тому вірю у ласку Господню для мене.“

Обличча султанки розяснилося зовсім, а Пашкепрізаде закінчив ще одним рубайятот Омара Кгаїяма:

„На право чи на ліво — пилка кінець кінець
Послухає грача, а не сама себе.
Немов ту пилку Бог кинув нас на світ:
Він знає нашу цілю, Він знає і тебе!“

Настрій був дуже поважний, коли комік Лямії замітив:
— Що Омар Кгаїям великий філософ, се і я признаю. Але я вже бачив, як пилка навіть у доброго грача кінець кінець упала в воду. Тай чи тільки в воду?

Всі засміялися, а служба зачала розносити ласочі й солодкі сорбети, та прегарні полудневі овочі.

Так на верхах, в султанських салюнах, шукали правди про Божу тайну світа, котру кождий віруючий нарід знаходить від віків у твердій вірі в Бога, а як верхи захищають його в ній, він розпливається мов мряка на долини.

О, глітно було в кімнатах Роксоляні! А у всіх крилах гарему, де жили інші жінки Падишаха, було тихо і пусто, як в опущенім домі. Тільки зависть куняла в них. Але й вона не відважилася покищо виходити з укриття.

Бо людська зависть і злоба як грабіжні звірюки ждуть на свою жертву, щоби зловити її у пригожу хвилинку.

II.

У прийомних кімнатах Хассеке Хуррем ставало шораз то більше глітно. Вже не тільки від поетів, артистів і учених, але й від везирів, кадїяскерів, дефтердарів, нішандів, сі-гільдарів, чокадарів, нікябдарів, ходжів і всяких інших достойників. Найрадше говорила вона з великим будівничим Сінамом.

Та прийняття інших зачали її томити а часто й нетерпелити, бо від багатьох, що приходили з проханьями, часто не могла видобути, чого вони властиво прохають.

(Дальше буде).

Повістевий фейлетон „Новой Зори“ з дня 14. X. 1928 65

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

Але й інші поети, що мали забезпечення й майно, були одушевлені нею. І перекладчик „Шах-наме“ Джелілі і божеський Бакі і фантастичний Хіялі і ворог його Саті і вічно п'яний Фусулі й веселий комік Лямії, котрий говорив:

— „Хассеке Хуррем любить слухати поетів. Се я розумію. Але що вона говорить з Сеаді-Челебі'м, котрий усе життя сидить над законами? Або з ученим Пашкепрізаде, що знає всі бібліотеки сходу — і більше нічого!...“

А Фусулі відповідав йому словами перського поета Гадіса, найбільшого лірика сходу:

„Каже пророк, що вино
Воїх злочинців мати!
Щож робити, як воно
Солодке прокляте —
І солодко як дівчина
Цідує, мій брате...!“

Але вся та пишна лівина влади і культури сходу, що пересувалася постійно салюнами Ель Хуррем, не вдоволяла її. Замітив се перекладчик „Шах-наме“, Джелілі. І сказав раз до неї:

— О, Велика Хатун, спічни духом своїм під наметом Омара Кгаїяма, що робив намєтя для духа.*

* Омар Кгаїям, високо культурний перський поет, учений і філософ, реформатор східного календаря. Уродився в половині 11 століття як

Національні меншости у Франції.

Поза Францією звичайно думають, що Франція це національно-однорідна держава. Тимчасом так не єсть.

Процес альзаських автономістів наглядно виявив ті відосередкові сили у Франції, що нуртують серед французьких національних меншин.

Крім альзатсько-лотаринського автономістичного руху є ще своєрідні стремління Бретонії. Як повідомляє „Augsburger Volkszeitung“ серед 3 1/2 мільона Бретонців шораз сильніше пробиваються намагання культурного і політичного, відокремлення Бретонії від Франції.

Иде там уперта боротьба проти французького централістичного режиму, а цілї її впровадити традиційний федеративний устрій.

Деякі радикальніші відлами бретонського руху домагаються навіть цілковитого відділення Бретонії від Франції.

Замітне, що бретонські націоналісти солідаризуються з національними змаганнями споріднених з ними Кельтів у Британії.

Знова на границі Піренейв над Атлантийським Океаном живе в межах Франції 150.000 Басків біля міст Устаріє і Байони.

В звязку зі своїми одноплемінниками в Еспанії виборів собі баскійський національний рух у Франції деїє права.

На терені піренейських полудневих департаментів баскійська мова має доступ до державних урядів.

Школи і духовні семінарії в єпархії Байон є з баскійською викладавою мовою.

Баскійський національний рух не має вправді до тепер ніяких політичних цілей, однак не улягає сумніву, що серед французьких Басків збудиться бажання придлучитися до матірнього пня Басків в Еспанії.

де національно-культурна свідомість високо розвинена. В тім напрямі працотватиме еспанська агітація.

В тім, що їх марксістичні догми 1) про матеріалістичний світогляд, 2) про накопичування капіталу в шораз то меншій скількості рук, 3) про творення вартостей виключно фізичною працею, 4) про т. зв. „клярдалач“ і 5) про колючість поступу — не тільки збили, але прямо знищили такі їх власні теоретичні, а мимо того ті догми далше живуть собі в їх партійно-політичних програмах, органах та брошюрах, далі видаваних „для бідного народу“.

В тім, що голосать, що „доступ“ конечно „мусить“ довести до соціалізму, а мимо того звивають чомусь „бідний народ“, щоби криваво боролась за те, що й так пісія їх же власних слів „мусить“ конечно прийти...“

В тім, що голосать соціально революцію, а бояться як огню большевиків, котрі роблять ту власне соціально революцію, яку вони голосать і чомусь не лущаться з большевиками, щоби скорше здійснити свою ж вчасну ідею...“

І т. д. і т. д. і т. д. без кінця.

Є багато інтернаціоналістів дійсних і уроених, а саме: два червоні, тепер істиуючі (а два вже покійні), білий (християнсько-робітничий), чорний (так гапо називають Католицьку Церкву, хоч се організація універсальна, не інтернаціональна, а се велика ріжниця), золотий (капіталістичний), синій (високої аристократії), зелений (хліборобський) і може ще які.

Не підлягає сумніву, що найдивніший з них, се Інтернаціонал 2 1/2, которого істиування допусає боже Провидіння хіба на те, щоб народи бачили, як мало люде думают.

Від того 2 1/2-Інтернаціоналу ще більше неконсеквентна хіба наша соціалістично-радикальна партія, а саме тим, що звязавшись з тим Інтернаціоналом, прийняла всі його неконсеквенції та ще до того має свої власні, а саме: 1) Те, що звязалася з Інтернаціоналом, у котрім грають на першій скрипці соціалдемократи, котрих покійний Драгоманов не любив гірше ніж великих польських панів і московських чиновників разом взятих. 2) Що назвала себе „соціалістичною“, хоч вона й історично й практично партія посідачів-селян і то головню такого типу як Дума, Гарматі, Шекерик, 40-морговий господар В. Стефанік, аристократ в кождім пали, як вся його верства, все одно чи вона працює гралями чи пером. 3) Що агітують між народом кличем: „Земля забездурно!“ або „без викупу“, а не кажуть, щоби і дома по містах та капітал в банках забрати „забездурно“, — хоч земля то також капітал, але такий, який дає ренти найвище 4%, коли пр. торговельний капітал при добрій констелляції може дати зиску і 200% і більше...“

Роздумуючи над такими й подібними загадками нашого й не нашого життя, вступав я на виставу соціалістів з 2 1/2-Інтернаціоналу.

ОСИП СТЕФАНОВИЧ вул. Галицька ч. 16. РОМАН ЗУБИК поручає ЛЬВІВ, новости для Пань, сукна на мужеські одіня. Англіські крєпи на реверенди і папістики для П. Т. Огців.

На міжнародну виставу прєси

(Від власного кореспондента).

IV. Вистава соціалістів. Вистава соціалістів? Яких соціалістів? — Тих, що найбільш непослідовні. Большевики не належать до них, бо стараются впровадити в діло те, що голосать. А найбільш непослідовні соціалісти се соціалдемократи, з т. зв. 2 1/2 Інтернаціоналу.

В чім їх непослідовність, брак консеквенції? В тім, що належать до інтернаціоналу, а складаються переважно з національно-шовіністичних груп.

В тім, що інтернаціонал, которого передумовою є прєцинь нації, представляють як „анаціонал“.

В тім, що їх марксістичні догми 1) про матеріалістичний світогляд, 2) про накопичування капіталу в шораз то меншій скількості рук, 3) про творення вартостей виключно фізичною працею, 4) про т. зв. „клярдалач“ і 5) про колючість поступу — не тільки збили, але прямо знищили такі їх власні теоретичні, а мимо того ті догми далше живуть собі в їх партійно-політичних програмах, органах та брошюрах, далі видаваних „для бідного народу“.

В тім, що голосать, що „доступ“ конечно „мусить“ довести до соціалізму, а мимо того звивають чомусь „бідний народ“, щоби криваво боролась за те, що й так пісія їх же власних слів „мусить“ конечно прийти...“

В тім, що голосать соціально революцію, а бояться як огню большевиків, котрі роблять ту власне соціально революцію, яку вони голосать і чомусь не лущаться з большевиками, щоби скорше здійснити свою ж вчасну ідею...“

І т. д. і т. д. і т. д. без кінця.

Є багато інтернаціоналістів дійсних і уроених, а саме: два червоні, тепер істиуючі (а два вже покійні), білий (християнсько-робітничий), чорний (так гапо називають Католицьку Церкву, хоч се організація універсальна, не інтернаціональна, а се велика ріжниця), золотий (капіталістичний), синій (високої аристократії), зелений (хліборобський) і може ще які.

Не підлягає сумніву, що найдивніший з них, се Інтернаціонал 2 1/2, которого істиування допусає боже Провидіння хіба на те, щоб народи бачили, як мало люде думают.

Від того 2 1/2-Інтернаціоналу ще більше неконсеквентна хіба наша соціалістично-радикальна партія, а саме тим, що звязавшись з тим Інтернаціоналом, прийняла всі його неконсеквенції та ще до того має свої власні, а саме: 1) Те, що звязалася з Інтернаціоналом, у котрім грають на першій скрипці соціалдемократи, котрих покійний Драгоманов не любив гірше ніж великих польських панів і московських чиновників разом взятих. 2) Що назвала себе „соціалістичною“, хоч вона й історично й практично партія посідачів-селян і то головню такого типу як Дума, Гарматі, Шекерик, 40-морговий господар В. Стефанік, аристократ в кождім пали, як вся його верства, все одно чи вона працює гралями чи пером. 3) Що агітують між народом кличем: „Земля забездурно!“ або „без викупу“, а не кажуть, щоби і дома по містах та капітал в банках забрати „забездурно“, — хоч земля то також капітал, але такий, який дає ренти найвище 4%, коли пр. торговельний капітал при добрій констелляції може дати зиску і 200% і більше...“

Роздумуючи над такими й подібними загадками нашого й не нашого життя, вступав я на виставу соціалістів з 2 1/2-Інтернаціоналу.

В тім, що їх марксістичні догми 1) про матеріалістичний світогляд, 2) про накопичування капіталу в шораз то меншій скількості рук, 3) про творення вартостей виключно фізичною працею, 4) про т. зв. „клярдалач“ і 5) про колючість поступу — не тільки збили, але прямо знищили такі їх власні теоретичні, а мимо того ті догми далше живуть собі в їх партійно-політичних програмах, органах та брошюрах, далі видаваних „для бідного народу“.

В тім, що голосать, що „доступ“ конечно „мусить“ довести до соціалізму, а мимо того звивають чомусь „бідний народ“, щоби криваво боролась за те, що й так пісія їх же власних слів „мусить“ конечно прийти...“

В тім, що голосать соціально революцію, а бояться як огню большевиків, котрі роблять ту власне соціально революцію, яку вони голосать і чомусь не лущаться з большевиками, щоби скорше здійснити свою ж вчасну ідею...“

І т. д. і т. д. і т. д. без кінця.

Є багато інтернаціоналістів дійсних і уроених, а саме: два червоні, тепер істиуючі (а два вже покійні), білий (християнсько-робітничий), чорний (так гапо називають Католицьку Церкву, хоч се організація універсальна, не інтернаціональна, а се велика ріжниця), золотий (капіталістичний), синій (високої аристократії), зелений (хліборобський) і може ще які.

Не підлягає сумніву, що найдивніший з них, се Інтернаціонал 2 1/2, которого істиування допусає боже Провидіння хіба на те, щоб народи бачили, як мало люде думают.

Від того 2 1/2-Інтернаціоналу ще більше неконсеквентна хіба наша соціалістично-радикальна партія, а саме тим, що звязавшись з тим Інтернаціоналом, прийняла всі його неконсеквенції та ще до того має свої власні, а саме: 1) Те, що звязалася з Інтернаціоналом, у котрім грають на першій скрипці соціалдемократи, котрих покійний Драгоманов не любив гірше ніж великих польських панів і московських чиновників разом взятих. 2) Що назвала себе „соціалістичною“, хоч вона й історично й практично партія посідачів-селян і то головню такого типу як Дума, Гарматі, Шекерик, 40-морговий господар В. Стефанік, аристократ в кождім пали, як вся його верства, все одно чи вона працює гралями чи пером. 3) Що агітують між народом кличем: „Земля забездурно!“ або „без викупу“, а не кажуть, щоби і дома по містах та капітал в банках забрати „забездурно“, — хоч земля то також капітал, але такий, який дає ренти найвище 4%, коли пр. торговельний капітал при добрій констелляції може дати зиску і 200% і більше...“

Роздумуючи над такими й подібними загадками нашого й не нашого життя, вступав я на виставу соціалістів з 2 1/2-Інтернаціоналу.

що правда, з великою цікавістю, чи не побачу на тій виставі головного радикального твору старого б. радикала Д-ра С. Даниловича, котрого безприкладно страшенно скомпромітували (політично) — це очевидно „невироблені в нравління“ — наші сусіди.

Вступаю й бачу довгу деревляну шопу, зовсім не зле уряджену, як на шопу, з червоними хідниками, столами заложеними книжками, брошурами, газетами, журналами, з кіном на кінці і з поверхом.

Наперед шукаю статистики. Ось вона — відноситься виключно до німецької соціалдемократії. Вона має:

104 друкарень; 128 накладен; 191 прєсових органи, з того 42 фахово-організаційних („Gewerkschaftszeitungen“), котрі печатали в 1927 р. в 221,000,000 (дваста двацяты оден мільонах!) примірників, а тепер певно більше;

199 книгарень; 134 ротаційних машин; 347 скорих машин; 433 звичайних машин до печатання!

Всім тим печатає та партія свої думки і бажання та день у день каує їх в голови німецьких робітників. Зуживає на те річно коло 2,000 (два тисячі) вагонів паперу, а кождий з тих вагонів має по 10,000 кг. паперу. В редакціях і технічних та купецьких установах тої партії працює правильно платних 7,332 сил. Все те поміщене переважно в своїх будинках, а самі площи під тими будинками представляють вартість поверху 17,000,000 марок (34 міль. зл.).

І все те повстало з нічого, протягом кількадесяти літ!

Гей, гей, мимохить подумав я. А наша християнська прєса не має в столиці краю ні одної своєї друкарні, ні одної хатинки, хочби на кінці Львова, де вже пихий „добраніч“ каже. А тепер прєса се проповідниця, котра проповідує що дня й досягне свого слухача навіть хорого в ліжку, чого з церковної проповідниці зробити не можна.

Иду далше. Печатанні партійні протоколи. Ні одна українська партія, хоч кілько їх було і є, не печатала й не печатає в окремих книжках протоколів зі своїх зїздів.* А доки так буде,

МАГАЗИН ФУТЕР ВІКТОРА ЗІХЛЕРА СИНИ Львів, пл. Галицька 14. I. пов. Поручають футра дамські, мужські футри галвантері. Приймають всякі кушнійські роботи. Переховування футер через літо. Цини дуже низькі. 201 24—30

школа й думати про якийсь поступ у політичнім життє. Чому? Бо ніде не збирається ніякий досвід і навіть в одній і тій самій партії все про те саме говорять на зїздах і кождий новик думає, що він відкриває Америку тай росте в зарозумільстві, не маючи поняття про те, що та „його“ дума була вже мелена й перемелена. Все те змінилося аж тоді, якби були печатанні протоколи з партійних зїздів в окремих відбитках.

Далше видно в книжкових виданнях історичну літературу партії й поодиноких робітничих стнів, нпр. організація складачів (zeperiv) має свою двотомув історію і т. д.

Окремо виданий учебник робітничого права, окремо практика робітничого права. Прєси — маса. В німецькій мові і в чужих. Є і в польській мові. А в нашій ні словечка.

Під скалом, серед сажі, цікаві підполії відозви російських соціалдемократів проти большевиків, печатанні в Росії, в таємних друкарнях.

*) Робить се КП(б)У, котра печатає ще навіть перед зїздами ріжні „тези“, або мають бути поставлені (з Москви) на зїзді, а по зїздах видає звіти, — але се в дійсности філіялка й орган московської пані України, а не українська партія.

Величавий се вид, як одна партія Марксістів ховається під землю перед другою — і підкопується під нею.

Ненависть бухає з тих відозв — ненависть людей, вихованих на тім же самім Марксі! Соціалістична вежа Вавель та помішання язиків і думок — зі страшними наслідками взаїмного вимордовування людей тої самої ідеї, тих самих змагань, тільки в тактиці ріжних... Трудно запєречити, що соціалізм звернувся ушту на неделю мас. Що між його агітаторами львина пайка таких, які агітують для особистих цілей, се иньша річ і се підкрєпнув навіть Ленін, кажучи: „Не всі наші люде — драби, але вже всі драби опинилися між нашими людьми“. Значенито скарєктїзував „сменовеховство.“

Сїдаю й дивлюся на соціалістичне кіно, котре постїюно крутиться — цілий день. Вступу не беруть. Титул штуки, котру грають, звучить: „На початку було слово...“ Зміст штуки дуже прости, агітаційний: представлено часи прєслїдувань соціалістичної прєси і як робітничаго ховає ту прєсу перед поліцією. Вся штука в антрактах перетикана образами сучасної могутности соціалістичної прєси: будинки, машини в руху і т. п.

Вміють братися до діла, Сїджу й думаю про соціалізм, ту мрію-байку, про яку написано найбільше томів. Її здійснено в Росії — зі страшними наслідками. Се мрія незабезпеченої, дезкаласованої інтелїгенції. Тут жєрєло спекулятивного боротби соціалізму з релїгією і т. п. Він прєдєдастє як духовний корм і розсїпастє на секти доволї скоро. Як організаційно-фаховий рух мїгби зробити не одню трївку добро, колиб не воював проти релїгїї.

Сїджу й думаю про соціалізм, ту мрію-байку, про яку написано найбільше томів. Її здійснено в Росії — зі страшними наслідками. Се мрія незабезпеченої, дезкаласованої інтелїгенції. Тут жєрєло спекулятивного боротби соціалізму з релїгією і т. п. Він прєдєдастє як духовний корм і розсїпастє на секти доволї скоро. Як організаційно-фаховий рух мїгби зробити не одню трївку добро, колиб не воював проти релїгїї.

Сїджу й думаю про соціалізм, ту мрію-байку, про яку написано найбільше томів. Її здійснено в Росії — зі страшними наслідками. Се мрія незабезпеченої, дезкаласованої інтелїгенції. Тут жєрєло спекулятивного боротби соціалізму з релїгією і т. п. Він прєдєдастє як духовний корм і розсїпастє на секти доволї скоро. Як організаційно-фаховий рух мїгби зробити не одню трївку добро, колиб не воював проти релїгїї.

ГУРТОВО ДЕТАЙЛ. НОВООБТВОРЕННИЙ МАГАЗИН — ФУТЕР Абрагам ФЛЯСТЕР Львів, пл. Краківська 6. поручає готові футра та ріжноролні скїрки по конкурєційних цінах. — Длє П. Т. Урадників 292 на догідні сплати. 9—10

З організаційної праці.

Турка над Стр. Оснування УХО-ї в повіті.

30. серпня зїборолась в Турці в парохіяльній церкві на зазив Впр. оо. деканів: Тустановича, Мухнацького і Тимчука 22 священників на нараді в ціли оснування УХО-ї в повіті. Народи отворис короткою промовою Впр. о. декан Тимчук, вказуючи на цілї нарад і уприсив на провідника цїхже Впр. о. декана Тустановича, який удїлив голосу Впр. о. деканови Мухнацькому. Впр. о. декан виголосив реферат на тему: УХО і завдання нашого священства. Вказав на хіби в суспільнім життє ввзгалї, а серед нашого народа в особенности, визначуючи рївночасно, що обнова може наступити лише в Христї і Його католицькій Церкві, яку-то цілї взяла на себе УХО-я, котрої статут, як також способи заради на наші недомагання обширно обговорив.

Онісла забрав голос Впр. о. Федєвич, місцевий катихит і виголосив реферат п. з.: „Справа схизми ввзгалї, а в Галичинї зокрема і завдання нашого священства під цю пору“. Перейшов історію схизми загально і між нашим народом сплинив над схизматичною Церквою в Польщі, вказав, що ці, що підготовлялі ґрунт за австрійських часів російському „православію“, підготувалють тепер бунт польському „православію“, задержується над історією молитви „великого входа“ і над словом „православний“ в цїй-же, та на примїрах з околицї вказує погубний вплив уживання цєго слова в наших богослужєнних. Заохотив до взаїмної любови, освідомлювання людей догматично, контролю над духовним кормом народа, поширення культу св. Йосафата і безоглядного послуху сво-

ГОТОВІ ФУТРА та всякого рода СКІРКИ по дуже низьких цінах поручає Фірма ДАВИД ГЕМС ЛьВІВ, ул. Краківська ч. 20. — Телефон: 43-74. і новостворєна філія ЛьВІВ, ул. Лєгїонів ч. 37. — Телефон: 59-96.

Йому Ординарєві, бо се способи зарадження лихов.

Наступна дискусія й ухвалено резолюції: 1) Зїбрание духовенство рішає вибрати з присутних тимчасовий повітовий комітет УХО-ї; 2) Кождий священник турчанського повіта впишеться в члєни УХО-ї і стане прєдплатником її органів; 3) Кождий священник турчанського повіта займьтєся організаційєю кружка УХО-ї в своїй парохїї в порозуміннє з тимчасовим комітетом; 4) В протягї двох місяців маеться скликати повітовий Зїзд духовенства в справї поширення УХО-ї між духовенством і вірними в повіті; 5) З огляду на схизматичку агітацію в повіті уважається за вказанє посягати вірним при кождій нагодї ріжницї між схизмою і католицизмом, як рївног поширвати култь св. Йосафата і брацтва Апостольства Молитви, Найсол. Серца Христового; 6) Зїбрание священство стверджує, що одним з найлучших засобів протидїланнє схизми є як найточнїше вививнювання розпоряджєнь свого Ординарїя; 7) Маеться вибрати „повітовий священничий братній суд“ в ціли поладоджування ріжних справ між священниками в повіті і братського упїмення.

Відносно 1-шої резолюції вибрано тимчасовий повітовий комітет з 10 осіб. Головою вибраний Впр. о. Мухнацький, секретарем Впр. о. Федєвич. Щодо 7-ої резолюції вибрано братній суд з 6 члєнів, по двох з кожного деканату в повіті.

Наради закїнчено відспіванням „Достойно єсть“.

Учасник.

Степ широкий, край веселій... Розколєсалась Україна, розумьтєся, що за хїдна, бо східний не волюно тепер і писнути інакше, як каже Його Царєське Величество, Полїт-Бюро в Москві. А на заходї ще до якогось часу волюно колєсатєся — поки „дїдуно“ не возьмуть патка. А час тої мабуьтє недалєкий. Але покищо маємо прєкрасні види. І так Хв. Редакція „Дїла“, в котрій давню-давнєнько не було сповіданого редактора, — ввзялась вчити нашу церковну Герархію, як „оживити“ Церкву через „колючє“ українїзування Богослужєнь, бо інакше Вл. Редактори таки далше не ходити-муть до сповідї, хїба як прїїде до них українізований батюшка. І добре, що так отверто поставили справу.

Щє краще, бо веселїє, виступив з проєктами реформи нашой гр. катол. Церкви вчений „козак“ Ізяс Діпрь, Дмитрїї Дюшков, котрий вирєс коло Пулавова і Стєпан Раєва. Д. Дюшков вєспїє за шару літ релєгування „Лїтературно-наукового Вістника“ довести власнє до того, що „Вістник“ уже не літературний, ні науковий. Щє веселїє те, що він вєспїє розсиратється буквальнє з кождою організаційєю, в якїй був. В своїй книжцї про „Націоналізм“ вєспїє дїяти до висновку, що Ісус Христос був — бунтївником... А докзавши тих всїх „дїл“, „вчить“ тепер 40-мїліонову націю, як „повинни“ виглядати всї її церкви... Чи не веселїє молодець? Нічого собі не робить а того, що поважнї люде доказали йому крутїєстю з цїтатами. І тепер уживає до пїс у „Новій Зорї“, (у відповідї якому були поміщені иньшї, противнї дописи) — щоби воювати проти органу!.. Словом — правдивий стєповий козарюга.

Але хоч який веселїє той отаман стєпових фашїстів, який також уже роїзинав на чотирі вітри, то таки найвєсєліє пере посїдає якийсь співробітник „Укр. Голосу“, котрий у 40 ч. написав статтю п. з. „Чи боротьба чорних з білими?“

Хїд його свїтлїх і високо розумних думок прибуємо такіи: І на Руси-Україні і в Галичинї зокрема і в нашій Церкві все було добре, аж поки не ввпався у Львовї, тепернїший ігумен ЧСВВ. І наперед створив а потому намовив „Нову Зору“, абн кїнула Чин Св. Василїя Вєл. — на кого? На біле духовенство, котре „Укр. Гол.“ як стїя „ввзяв в оборону“, бо прєцинь якогось клієнта мусить боронити в сїх тяжких часах. А зянввши таку „оїкучку позицію“, закидає „Новий Зорї“, що вона під впливом ігумена (бо свого розсудку дасть Біг) поповнає — „Канїбалські виступи“, „бєздонну бєзорозумнє“, „провокацію“ — а все те не проти когось иньшого, як про-

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Ватикан і Фашистівська Рада. В „Попольє д'Італїя“ зазначив Мусолїні, що Велика Фашистівська Рада є єдиним, управнєним органом до прєговорів між італїйською державою і Церквою. Нотуючи цє „Оссерваторє Романо“ вивєсноє, що Вєл. Фашист. Рада має лише дорадчий голос, сєбто, що Ватикан не уважає її відповідною до прєговорів і повновластї.

Португальський мїнстр автором релїгїійної книжкї. З прєводу канонїзаційного процесу св. Терєси з Лізіє португальський мїнстр д-р А. де Кастро написав твір „Мала квітка“, котрий в сотнї-тєсяках примірників поширєся по цїлій Португалїї. Спеціальнє видання „Малої квіткї“, перекладєне на італїйську мову, прєсвятєв де Кастро св. Огдєвї.

З румунських шкіль усувастєся релїгію. Румунські школи отримали розпорядок, підписаний секретарєм мїністерства, сїлою котрого науку релїгїї обмежено до 1 годни тїжнєво а від 7 клєси усунєно зовсім.

Перєслїдування в Мєхіку трєвають далше. Втїкачі з Мєхіко розказують про жажливї вїдосини в Мєхіку. Недалєко Вєра Круз вїєсько розстріляло одного свєщєника тому, що він вєрнув до краю вїдїдати вираюючого батька. Справедливо питаєтьсє „Івнїнг Таймс“: „Дє є сумлїння свїта, що ввбухало вогнем обурєння при першому-крашому погромї жидів в б. державї парів, а сьєгоднє остає байдужим супроти тої вїд ряду лїт кровавої системи уряду, про котру хїба можна було думати в державї Івана Грозного?“

НАЙБІЛЬШИМ СКЛАДОМ СУКНА, ПОЛОТНА, ШОВКУ І ФУТЕР В ЗОЛОЧЄВІ е фірма ЛЕВ ОППЕР Найліпший товар за правдиво дешеву ціну. 7—8

ти — білого духовенства! і не знати, що сталося з білим духовенством, якби не змілосердявє над ним „У. Г.“ і не запитав ігумена публично: „Що ігуменський політик робить, як хїрака дїстає?“ (Цитуюмо дослівно).

Словом — до прєкрасної аргументації доходить „У. Г.“ в 10-м році свого єсєного життя та прєсвєщєчування „40-мїліоновому народу“.

А в тім часі, коли в Перємшлї або у Львовї писали ту знаменну статтю до „У. Г.“, нападаний ігумен не був ні у Львовї, ні в Галичинї, ні в Европї, тільки прєрєхавши св. Землю, видїхував в Єгїптї атмосферу, яку викликають наші реформатори. Видїхував і дивився на спокійного бєзносого фїскаса, котрому вивоханї на західній культурї Европєїяї акраз тепер замалювали ніку гіпсом. На що? По що? До чого таке? Ніхто не знає — таксамо, як не знати, на що „У. Г.“ так нападає ігумена. Та видно, що в обидвох культурах, і західній і східній, єсть якісь таємниці, котрих так відразу пояснити не можна — рївно як не можна пояснити „знанцї“ роботи „квантєрвїя“ з „Дїла“, котрий твєрдить, що Елєскісп сповідує свої обовязкї в церкві, поповнєє Religionsbund, за котре (овєвиднє від істєнучої польської владї) повинен дїстати більше ніж сїм дїб арєштєв... О, бєзмєртний твір Лєса Мартювича, в котрїм він пише, що наш чоловік має лиш

ЛІТЕРАТУРА — НАУКА — МИСТЕЦТВО

Іконопись Галицької України XV—XVI вв.

Великі скарби культури завдячуємо нашій Церкві. Передовсім безцінні скарби духовної культури. А далі скарби культури матеріальної.

Богато цінних пам'яток нашої церковної культури, на превеликий жаль, пропало безповоротно. Та чимало їх збереглося і зберігається до нині по церквах або музеях. Зокрема немало зібрано їх в Національній Музею у Львові завдяки основникові згаданого музею І. Е. галицькому митрополитові А. Гр. Шептицькому та директорові його д-р Іл. Свенціцькому.

Та не тільки збирати і зберігати скарби старої нашої культури, передовсім церковної, поставив собі за ціль наш Національний Музей у Львові. Він скарби ці хоче спопуляризувати, викликати ними почуття культурної самосвідомості та гордості в своїх і респект до нашої культури в чужих. З тою метою й почав систематичний опис їх та публікування.

Після „Прикрас рукописів Галицької України XVI в.“ (I—III) І. Свенціцького та „Прикрас галицьких рукописів XVI—XVII вв.“ М. Сосенка, після „Початків книгопечатання на землях України“ І. Свенціцького, „Рисунків дерев'яних церков Галицької України XVI до XVIII в.“ А. Лушлинського, „Дерев'яних з'вінців і церков Галицької України XVI—XIX в.“ та „Архитектури в стародруках“ В. Січинського, „Давних килимів України“ В. Пещанського, „Скиту Манявського і Богородчанського іконостаю“ Драгана, Пещанського та Свенціцького — видань одно в одне цінних і репрезентативних, — отсе перед нами нова публікація про „Іконопись Галицької України XV—XVI віків“ І. Свенціцького.)

„Іконопись Галицької України XV—XVI вв.“ складається, крім переднього слова, з 14 окремих розділів.

На самі вступі автор згадує важливіші праці і статті про старе галицьке церковне мистецтво. Студіювати старе галицьке церковне мистецтво почали в нас в 2-й пол. XIX в. з України: Ф. Білоус, о. А. Петрушевич, проф. І. Шараневич, П. Скобелський, проф. В. Милькович, проф. М. Грушевський, митр. А. Гр. Шептицький, М. Голубець, проф. Д. Антонович, В. Пещанський — і автор, що вже в 1914 р. помістив у ч. 121 „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка“ працю про „Галицько-руське церковне мистецтво XV—XVI ст.“; крім того старим нашим церковним мистецтвом, зокрема малярством, зацікавився ряд Поляків, між ними: М. Соколовський, В. Лозинський, В. Подляха, Ф. Копера й ин.

До часу систематичного збирання пам'яток галицької іконописи, що його почав на початку XX в. гал. митр. А. Гр. Шептицький, стара галицька іконопис — пише автор — була предметом випадкової уваги поодиноких любителів старовини та загальної неуваги до неї ширших іколот (супільності). Старовинні ікони, що іноді перетривали довгі віки і були свідками чи ще не доби державної незалежності Галицької України, звичайно припадали густими верстами пилуки, що змішана з вогкістю людського віддиху і копінню кадиляного і свічного диму — творила непрозору заставу їм першесних мистецьких цінностей. Багато старих прекрасних ікон замаскували (іноді по кілька разів) також

1) І. Свенціцький: Іконопись Галицької України XV—XVI віків. — Збірка Національного Музею у Львові. Львів, 1928. Ст. XII—100. В. 4.

ріжні малярі. (Все те тепер у Нац. Музею відчищується). Чимало давнього добра з пошани до нього нищили — закопуючи в землю або спалюючи в огні, що було навіть освічене церковними правилами. З міцною матеріалу давньої здорової ліпнни ікон XV—XVI вв. робили навіть ступні сходів на дзвіницю (нпр. Головецько біля Стрілок), або престולי (Либихора біля Турки), або шафи (нпр. Страшний Суд із Трушевич). Не мало давних ікон викинули на горища, під дзвіницю, приміщували на вішних стінах церков, де вони під впливом змін погоди і температури пропадали повільно на завісді.

Історик гал. іконописи зперед XVII в. має трудне завдання. Бо він не має перед собою ясно означених дат часових, по яким змігби докладно поділити зібране іконописне добро Галицької Землі по століттям та їх частинам. Він не має готових даних про іконописні робітні і художні напрямки-школи їх працівників — от так, як мають їх історики іконописи російської а навіть балканської. Бо в галицьких іконописців зперед XVII ст. не було звички підписуватися на іконах і дати ставляли вони тільки спорадично.

Після отсхн вступних уваг автор переходить до властивої теми: опису галицьких ікон XV—XVI вв. В описі своїм він користується багатим матеріалом: 117 іконами. З того 20 ікон з XV, а решта з XVI в. Оті ікони походять з таких місцевостей: XV в. — зі Стариськ, Цеперова, Бусовиськ, Домажиря б. Львова, Жиравки і Золочева; XV на XVI в. — з Волшнєва, Лисячків, Каменки, Старого Яричева; XVI в. — з Даяви, Долини, Либихори, Горайця, Соколівки б. Бродів, Угерєць Лських, Мшандя, Ванівки, Волча, Трушевич, Борщевич, Шкляр, Монастирка б. Бродів, Яворівщини, Полян, Сколя, Яблонова, Плява, Березова, Кодомишчини, Віжомлі, Вишенки, Камянки, Тростанця, Бусовиськ, Сєрїїв, Ільника, Сянок, Стариськ, Крушельниці, Наконечного, Ременова, Снятина Єзуполя і Красова.

Автор описує ікони хронологічно. Отже найперше в розділі „Галицькі ікони XV в.“ він розглядає подрібно ікони найстарші. Далі в окремим розділі йде мова про „Ікони XV на XVI вв.“ Ще далі в кількох розділах — про ікони XVI ст. („Супільно-історичне тло розвитку галицької іконописи в XVI в.“; „Тематичний зміст ікон XVI в.“; „Огляд особливих цій галицької ікон XVI в.“). Вкінці окремо говорить про „Побутовий першесток в галицькій іконописі XV—XVIII вв.“, про „Закон традицій і форм“ та про „Техніку галицької іконописи“.

Найважливіші висліди, що до них дійшов автор, такі:

Галицька іконопись XV ст. своїм стилем ще вповні візантійсько-славянська. Вона йде за зразками з одного боку північно-східними (новгородськими), а з другого — південно-славянськими і грецькими. Традиції візантійсько-славянської іконописи продовжуються в нас і на переломі з XV до XVI в. Але дух нових мистецьких напрямків класичного реалізму романського і германського світа вже здобув проникнув на Схід і в першу чергу охоплював мистеців Західної України. Тому ясно, що на сій області мусіла статися та переміна в мистецькому життї, з якою ми стрічаємося у всіх творах тої доби. Переміна ся — се відхил від традиційного славянсько-візантійського іконописання Сходу мань-германського Заходу Європи. У висліді: появляється нове властиво галицьке мистецтво XVI в., так ріжне і самобутне в ряді інших місцевих і націо-

нальних мистецтв східного і південного Словянства (ст. 9—31).

В мистецтві тім дуже сильно відбивається тогочасний наш побут.

Оглядови побутового елементу в старій галицькій іконописі автор присвячує окремий розділ. Се один із найцікавіших розділів його праці. Пригляньмося згаданому розділові ближче.

Шукаючи побутових елементів на наших старих іконах, на першим місці — каже автор — належить звернути увагу на краєвидне тло ікони. Слов'яно-візантійська ікона православної церкви Подунав'я, Подніпряв'я і Поволж'я притримувалася звичайно давніх традицій, отже певного шаблоноу, що тільки намічав приземне тло ікони невеличкими купками трави, а високе тло розділяв орнаментально стилізованим деревом. Галицькі іконописці залюбки виводили отсей скульпурний орнамент до розмірів весняної левади, засіяної ярним цвітом. Сим цвітом оживляли вони і кам'яні долівки комнатного нутра та іноді й окраї ікон.

Дальшим кроком в сторону націоналізації ікони була особлива подібність гірського краєвиду до справжнього карпатського краєвиду. На першесних іконах гори були зображені звичайно ребрами шапковатого стїжка з ясними обрисами кам'яних ступнів-гліб, між якими тут і там пробивалася суха травка. Галицькі іконописці старої доби і вишколені на давніх зразках повторювали сей шаблон, не вносячи в нього ніяких важливіших змін. Але йдучи за своїм місцевим лонинанням природи, вони стали вже від пол. XV ст. оживляти сі скали на свій лад. Протягом XVI в. гірський краєвид стає справжнім образом тої частини Карпат, в якій повстає ікона. Так нпр. з ікон Преображення і Євангелістів на царських воротах церков з турчанського і скільського повітів так і вє на нас шумом ялиць. А ікона Воскрєсення з Березова біля Хирова виводить три купчасті бездеревні гори, характеристичні для сеї околиці. На галицьких іконах 2ої пол. XVI ст. з ріжних місць — Горлицьчини, Старосамбірщини, Долинщини, Дрогобиччини, Кам'янеччини — виступають і форми місцевого дерев'яного будівництва. До сих форм долучаються і ковальсько-слюсарські складники будівлі — окуття дверей і ключі св. Петра, що дійсно відповідають місцевим орнаментальним мотивам того часу. Вкінці появляються і чисто побутові подробиці життї. Передовсім з галицького церковного побуту тої доби (нпр. процесїї, хрєщення дітей, сповіди, причастя і т. д.). Часто одначе і з народнього побуту (наша, пєкання дитини, побут пастуший і рільничий, їжа, гулянка у господі, співи й гри, народні вірування й легенди і т. п.). Та найякіркішим лодовим мотивом в галицькій іконописі були портрети ктиторов-донаторів ікон.

При кінці праці подані: мапка походження галицьких ікон XV—XVI вв., каталог галицьких іконописців-малярів XVI—пол. XVII вв. та показчик описаних в праці ікон по вікам.

Як бачимо, нова публікація Національного Музею цїкава і цїнна, як і всі дотеперішні. Та вона булаб ще цїкавішою і ще цїннішою, колиб не один разячий брак, що відразу впадає в око кождоу, хто тільки візьме згадану публікацію до рук: брак у ній репродукцій ікон у кольорах. Правда. Кольорові репродукції вимагають величких грошевих коштів. Але хибаж можливо викликати в читача вірний образ ікони без показу її кольористики?

ФУТРА дамські, мужеські та скірки ГОРОВІЦ СКА

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

ПОЛЬЩА. „Слово Польське“ в ч. 282 доносить, що появився новий соціалістичний альманах „Шведсьвіт“ під ред. Стомпневича. Се орган правого крила ППС. під проводом Морачевського, котрий хоче йти з марши. Пільським. Мін. Морачевський розпочав у тім органі першу серію статей. Він підчеркає потребу ревізії програми, тактики й навіть засад соціалізму, нпр. тої котра твердить, що капіталістичний устрій мусить скінчитися революцією. Дві другі групи ППС. мабуть теж працянуть до Морачевського. Здається, що з групоу „Шведсьвіт“ получаться також частини партій ХД. і ННР. тай утворять разом нову партію націон. соціалістів.

В АНГЛІЇ вже на добре розпочалася виборча кампанія, хоч вибори до парламенту наступлять щойно в літі 1929 р. Кампанію ту розпочали зізди „партії праці“ й лібералів. Властива боротьба відбудеться між консерватистами, котрі тепер при владі, й партією праці, бо ліберали надто ослаблені, щоб могли думати про здобуття влади. Вони що найбільше відиграють роль розбивачів консерватистів. Предказують побіду консерватистам, бо се партія ворожа радикальним експериментам, а втомлена війною англійська нація все ще має найбільше довіря до консерватистів, хоч їх уряд не мав щастья в останні літах ні в політиці внутрішній (великий страйк!), ні в заграничній.

Та є й такі, котрі голосять, що побідають ліві, зробивши коаліцію і що при владі знов побачимо Лойда Джорджа.

Logo for 'РОДОГАН' (Rodogann) located at 'Львів Ринок' (Lviv Market). The logo features a central number '43' and text indicating a '90 day warranty' (90 днів гарантії) for 'leather goods' (шуби, сукно, одяг). It also includes the name 'Львів Ринок' and 'ПОРУЧАЄ' (guarantees).

AMERIKA. Агенція Гаваса доносить: Келлог заявив, що по вигасненню свого мандату подається до димісії й не хоче більше справувати уряду шефа департаменту стану.

НИМЕЧЧИНА. Соц. дем. посол Кінстлер помістив в органі „Форвертс“ статтю про таємний договір між нім. міністерством краєвої оборони й урядом СССР в справі будови воєнних фабрик в Росії. Умова та була заключена 15. III. 1922 і підписана псевдонімами. На її основі висшні німецькі офіцери їздили до Росії на фальшиві паспорти.

Се відкриття викликає велику сензацію. Воно підтверджує поголоски, які вже від давна кружляли про таємні умови Німців з большевиками в справі воєнних зброєнь.

Каварня Гостиниці „БЕЛЬМОНТ“ в домі Народної Гостиниці. Львів, Косцюшки 1. Приймає замовлення на бенкети, слюби в окремій салі. 9-15

Advertisement for Dr. Mariya Krygowska, a specialist in nose, ear, and throat ailments. Text: 'ГОРОВОЦ СКА Львів, ул. Краківська 4. 293 Телефон 54-12. 8-10'. Includes the name 'Др. Марія Криговська' and 'специал. недуг носа, ушей і горла'.

Advertisement for 'ОГОЛОШЕННЯ' (Public Notices) featuring 'Др. Марія Криговська' and 'ХИБИ ВИМОВИ' (Accents). Text: 'Львів, вул. Кльоновича 6. Від 3—5. 341'. Also includes 'ДЕНТИСТ' (Dentist) information for Dr. Yakiv Nass.

Advertisement for 'С. ШТАДЛЕР' (S. Stadler), a dentist located at 'Львів, вул. Пекарська 3'. Text: '336 ПОЛЕКШІ В СПЛЯТАХ. 1-1'. Includes details about dental services and contact information.

Advertisement for 'П. Т. Фірми М. ФРАЙЛІХ' (P. T. Firm M. Fraylich), specializing in special bandages. Text: 'Львів, вул. Горецька ч. 35. 343'. Includes details about medical products and contact information.

Advertisement for 'ШОВКОВІ КОВДРИ, матері, фіранки, капи, найдешевше' (Silk fabrics, most affordable). Text: 'Ф. КНАУЕР і СИН. Львів, пл. Капітульна ч. 2. 340'.

Advertisement for 'ПЕРЕПЛЕТНЯ ПЕТРА ПОДОЛЯКА' (Bookbinding of Peter Podolyak). Text: 'Львів, вул. Жовківська ч. 28. 342'. Includes details about bookbinding services and contact information.

Advertisement for 'Ратуйте ваше здоровле, бо чоловік стається калікою!' (Save your health, for a man becomes a cripple!). Features an illustration of a man and text for 'Ортопед-директор Й. РАПАПОРТ' (Orthopedic director Y. Rapaport) located at 'Львів, вул. Красківських ч. 8. 2-4'.

„ОЛКА“,

215 27-30

ОДИНОКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН трикотажів.
Продає на тревальші СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ, ПАНЧОХИ,
РУКАВИЧКИ, СКАРПЕТКИ по цінах гуртових.

Львів, — Ринок 35.
(біля „Нар. Торговлі“).

ЧАЙ КАВУ і ВИНА

в найлучших родах — по найдешевших
300 цінах — поручає 8—15

ЕДМУНД РІДЛЬ

Львів, Рутівського 3.

Цінники на жадання безплатно.

НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

ФУТРА

і перерібки поручає

фірма Ф. і Ю. Любельські

Львів, Рутівського 5. Тел. 48-70

319 40 літ існування. 5—20

Інженір-архітект **ЛЕВ ЛЕВИНСЬКИЙ**
уповажненний будівничий

Львів, вул. Содова ч. 3. II. пов. (бічна вул. Потоцького)
виготовляє проекти і кошториси для будови церков, народних домів, читальень, кооперативів і всякого роду будинків шкільних, мешкальних і промислових. Бере в підприємство будови у Львові і на провінції по конкурентійних цінах. Обіймає технічний нагляд при будовах, виробляє затвердження проектів у Вое-321 відств. — Поради безплатно. 4 8

ФАБРИКА КОНСЕРВ

З. РУКЕРА Львів — Знесіння

поручає найліпшої якості:

яринові консерви в пушках, компоти в пушках і слоях, „jam“ и (конфітури) в слоях, ябкові і інші мармеляди, сливові повидла, кавові консерви і кава збіжева, м'ясні консерви як гуляш, ковбаски і т. и., вудженини і масарські вироби, смалець і солонина. На експорт: бекони (вепрові боки) і шинки.

Закупує кожду скількість живих свиней як рівнож перепроваджує комісовий збут свиней на заграничних ринках. 2 4

На 6-сти місячні сплати!

ГРАМОФОНИ

тубові, безтубові і валізові

ПЛИТИ від 10 штук на догідні сплати поручає вдома фірма

„ЕХО“ Львів, вул. Сикстуська 24.
Тел. 27—81. 337а 1-2

КУШНІРСЬКА РОБІТНЯ

Якова НАХТВЕХТЕРА

Львів, вул. КОПЕРНИКА ч. 16

332 ПРИЙМАЄ ВСЯКІ РОБОТИ, 3-5
ВХОДЯЧІ В ОБСЯГ КУШНІРСТВА.

Светери, жакети, костюми гарсонки, камізольки дамські й мужеські, гальки, реформи, панчохи камаші, штільпи, скарпетки і т. п. ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ й підроблювання старих трикотажів.

Підношення очок панчіх шовкових і філдекосових.

Виконує з найліпшого матеріалу дуже старанно й по умірених цінах

Трикотарська робітня В. Лібанської

292 Львів, Баторого 34, (мезанін). 16—30

Олійні фарби,
Покости,
Лякери,

316а 10-20 Пендзлі

найдешевше у

О. Т. Вінклера Син, Львів
Ринок 28.

ВЗУТТЯ мужеське, дамське

власного виробу

по дуже низьких цінах поручає 260

першорядна робітня обуви 16-27

ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 1
напроти св. Юра.

Толочальня наймоднійших десенів на плюшових плащах навіть знижених — відсвіжування на спеціальних машинах — перероблювання на модний фасон — фарбування футер-липським способом

РОБІТНЯ СУКОНЬ

М. ВОЛЯНСЬКОЇ

Львів, Собіського 12, Телефон 17-04. 291 5-9

Рукавички, панчохи - -
- - скарпетки, реформи

ПФАУ, Львів, ринок 19.

246 в найдешевше, бо вхід через сніг. 35-50

ФУТРА

мужеські й дамські
містові й до дороги
куртки, свитки, шапки
і т. п. поручає

М. А. АВГУСТИН МАГАЗИН ФУТЕР

Львів, Рутівського 7. Тел. 49—46.

297 Приймає всякі роботи кушнірські. 8-10

Продажа на догідні сплати!!

Машини до шиття ==

== Грамофони, ровери,

Кружлівки молочарські 264 19—30

та їх складові частини, кравецьке приладдя і до ручних робіт. Власна майстерня направ

Александр МАЛИМОН

Львів, ул. Валова, 11 а.

РІК
ОСНОВАННЯ
1878.

На осінній і зимовий сезон поручає наймодніші

КАПЕЛЮХИ І ШАПКИ

Фірма **АНТІН КАФКА**

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! Вибір великий!
138 36-7

ЦЕРКОВНІ СВІЧКИ ВСЯКОГО РОДА

поручає фабрика

Інж. К. КОТЕЦЬКИЙ і С-ка

Львів 25, Бічна Кульпарківська 9. Тел. 57-48
331 Жадайте цінників. 3—12

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОУЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25, тел. 20 18, станція зал.: Львів-Підзамче. Приймає ПИЛЬНИКИ до насікання і замовлення на нові. 282 21-25

МАГАЗИН І РОБІТНЯ КОНФЕКЦІЇ
та дамських суконь

ЦЕЦИЛІЯ ГАН

Львів, пл. Смольки 1а (напроти кіна „Марисенька“)
325 Полекші в сплатах. 4—20

П. Т.

Маю честь поручити свою кравецьку фірму

Станислав Курц

у Львові, вул. Баторого ч. 12—14, 4 пов., в котрій проваджу окремих відділ для Всеч. Духовенства, виконуючи всякі вбрання для П. Т. Отців і цивільні: Реверенди всякого роду, верхні окриття, нагортки, плаші, пелерини, порохівники, бунди і т. п., а також нові футра і перерібки футер.

З високим поважанням

Станислав Курц

кравець мужеський і спеціаліст

для П. Т. Отців

226 4-20

Львів, вул. Баторого 12—14, 4. пов.

МОТОРИ

бензиново-нафтові

для сільських господарств

:: та дрібного промислу ::

продас по конкурентійних цінах і на дуже догідних умовах

Фірма РЕЗЕТКА

Львів, ул. Словацького 2.

286 20—20

Панчохи, трикоти, трикотажі, білизна дамська і мужеська, торбинки, парасольки, рукавички скарпетки, також галanterія й парфумерія. — Товар першої якості, по дуже низьких цінах продає новостворена фірма „РОЗЦВІТ“ Ф. Гляйхер, Руська 8.

Видає й редагує Комітет У.Х.О. Відвічалний редактор Роман Гайдук. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10